

هعسوت رد نیملسم هاگیاج

مولع

دردا قیرفت و عمج رد یاهلاسرد، دردا هلاسرات دنچ یمزراوخ، تسا هدش هتفرگ یمزراوخ زا مه شمسا دنیوگی م ربج ملع هب ایند لک هک (algebra) هدش نآلا واهلباقم و ربج، دردا هلباقم و ربج رد یکی هداتفای یقافتا ناناملسم نایم رد تایضای یارب دندوب هتفگ هک مدید اهاج زا یخرب رد نم دندوب ریغت ار اهمیاداراپ دنتسناوتن ناناملسم یتح ای، دناهدرک لقن و دناهدرک یا همجرت، تسا نیچ؛ دیورب اچک ره رگا، دندراد لوبق هزورما رشب لک هک تسه یئادنتسم، تسین روطنیا هکیلاحرد هک دیوگی م دردا مسا نیا، تسا نآ یناهج مسا هک، ربجلال مسا نیمه لثم، ددنکی م لوبق ... و نپاژ و دیوگی م شمسا نیا دوخ، تسا ربج ملع مولع نیرتمهم زا یکی دینادیم امش، هدوب اچک ملع نیا نیودت ار ربج ملع، هلباقملا و ربجلال هلاسرد، دندروآیم ار یلبق مسا هک دوب رگا، هدوبن شلبق یثقو؟! دندادن ریغت ار اهمیاداراپ دیوگی م امش، تسا تروص نیا هب رگا بُخ، هدرک فشک و هدرک رد ... دنددرک همجرت ییاینادپسا نابز هب هک ار هلباقملا و ربجلال باتک دنیوگی م؛ دوشیم عیش، ددع نیا، ببعک و لام، عیش دنتفگ، دنتفگ ار هلباقم و ربج خیش یثقو، تسه مه باسحلا ةصالخ، تسا میاداراپ ریغت دج ردپ هکلب، تسا میاداراپ ریغت اهنت هن؟! تسین میاداراپ ریغت لامعا یئاریغت، تسا مهافتم نف کی لهه نیب هک ییاهزیچ کی رد هک تسا نیا میاداراپ ینعی هدش هتخاننش هک تسا یملع کی نیودت و ملع کی دیلوت هک، ربج فالخ هب، دوریم ولج و دوشیم کی نداد ریغت ای، تسا رتالاب، دوبن نامز نآ ات هک یملع نیرتمهم زا یرادربهدرپ و فشک، دوبن، اربجلال هملک میورب اچک ره هک تسا یزیچ کی، تسین بصعت؟! تسا بصعت زا نیا الاح؟! میاداراپ هک یسک، تسا مولع نیرتمهم زا ملع نیا زورما، دنیوگی م هم، تسا هدمآ اچک زا ملع نیا هک دیوگی م هم، دوبن مه اهرتویپماک نیا، دوبن ربج ملع نیا رگا نآلا، تسا مه ردقچ هک دمهفیم دنک کرد ار نآ حالطصا هک ببعک و لام و عیش دربراک، دادعا یاج هب فورح دربراک؛ تسا ربج ملع ربینتبم اهنا هک یقلطم یاهعبات اب، دشاب ددع زا ریغ نآ یجورخ هک یعبات و یددع عبات؛ دادعا یاج هب، دوب اهنا دشابن ددع مادکچه دناوتیم هک دهیم ییاجورخ و دریدپی م ناموگرآ؛ میراد یسیونهمانرب رد هزورما، دندروآ شپ و دندیمهف ار ربج ملع زور نآ هک تسا نیا ربینتبم اهنا هم.

میسانشیم رسفم کی ناوئعهب ار ناشیا ام هم هک یسرربط موحرم، مدرک ضرع مه هسلج نآ رد بانج ینعی. [1] «ةلباقملا و ربجلال و باسحلا مولع یف هیلا راشی ناک»: دنیوگی م ناشیا رصاعم دندوب روح نیا ءاملع، دنتسه دلب هلباقم و ربج هک دندوب نانبلاب راشم ناشدوخ نامز رد یسرربط نآلا؟ اچ بُخ! دوشن هدرپ رزجلال زا یمسآ لثم ای، دنامب دش روطنیا هک دش هچ الاح، دندرکیم راک و یسابع هللاب رصان نامز رد، قارع بلق رد مه نآ، دردا مه عارتخا هاجنپ باتک کی رد؛ دنیوگی م اچ نآ.

یف یسک ره، تسا مه هللاب رصان یساننش تیصخش، تسا مه یلیخ هللاب رصان نیا دوخ و درک تفالخالس تصش مرظن هب هک تسا یا هفیلخ کی، تسا نارسخ رد یلیخ دندادن ار نآ هلمجلال.

[2] هعیشلا نایعا رد نسحم دیسآ موحرم، هدوب مه یضفار نطاب رد هکلب و یعیش انعم مامت هب زا یلیخ مه تنسلها، متسه هللا ةیقب ترضح هندیامن نم هک دوب یعدم هللاب رصان دنیوگی م و دمآیم هفیلخ دزن یسکآ لثم، دندییم تمارک وا زا مه رهاظ رد هتبالا، دنتسه تحاران وا تسد، دزیفرح نینچ ینالف اب لزنم نالف رد یدمآیم اراخب و دنقرمس زا یثقو تفتگی م وا هب هفیلخ.

زاًاره اظ .دهدیم ربخ روطنیا هک دراد نج هللاب رصان نیا دنتفگی م مدرم مومع .یدرک یراک نینچ سوساج اههار رسارس یاهلفحم رد .تشاد سوساج یلیخ وا دنتفگی م رگید یاهدع ؛مدید یبهذ دیسر اج نآ هب یتقو هک دنداتسرفیم هفیلخ یارب و دندرکیم تبث ار اهتبحص ،دوب هتشاذگ .دنک زاربا ار اه نآ هفیلخ

ردارب دنچ ،یتسه یروج نیا وت تفگی م ،دنتفریم وا دزن یقوش یاهدیرم یتقو دندومرفیم اقاآ جاح دندوریم هک ینیشام رد هک دنکیم ار راک نیا یقوش دیمهف هک دوب یدنر کی .اهنیا لاثما و یراد و دندهیم یقوش رتفد هب و دندریگی م تاعالطا وا زا و دندنکیم زاب ار تبحص رس هک دنتسه یناسک نیا .دندومرفیم ار نیا اقاآ جاح هک مدینش راب دنچ .درکیم دنتفگ هب عورش تفریم قاتا هب ات مه وا دیسرپآ لثم .داد باوج طلغ وا هب ،درک ار تالائس وا زا و دمآ وا دزن فرط یتقو سوبوتا رد .دوب دندر وا و ،یدمآ ایند هب اچک رد دیسرپآ لثم .دیز تفگ یلو دوب نسح شمساآ لثم ،تسیچ وت مسا .دندش ،دوب هتسشن یقوش هک یماع سلجم دراو یتقو .تفگ طلغآ دمع ار اهنیا همه .تفگ هابتشا تکاس زاب !متسه امش اب دیز یاقآ تفگ .دوب هتسشن تکاس روطنیمه وا یلو !دیز یاقآ دز ادص وا دندادیم مدرم همه .متسین دیز نم تفگ مه وا .هدب باوج وا هب ،تسا وت اب دنتفگ وا هب همه .دوب .دروخ شدرد هب اجنیا ،طلغ تاعالطا نآ ینعی .تسا نسح نم مسا هک

یلیخ طلغ یاهزیچ لاج یا یلع .تسا تروص نیا هب هللاب رصان دنتفگی م یاهدع هکنیا روطنم . . . یاهتردق .تسا یلیخ مه روجان .تسا

37:15

تعنص و یژولونکت و ملع هاگیاج

عراش ّیضر م ؟تسین ای تسا بوخ ؟مینکن ای مینک چیورت ام ار یغونصم شوه ثحب نیمه بُخ اهنیا ؟مینک هچ نآ هب تبسن دوخ یریگغضوم رد ینعی .تسا یمهم یاهثحب اهنیا ؟هن ای تسه هیآ یتقو ؛تسا نیا تسا بللاج یلیخ میارب هک یاهتکن .میورب ولج مکمک دیاب هک تسا یبللاطم نجلانم ّتیرفع لاق» :دیامرفیم شلوا ،دیامرفب ابس زا ار سیق لب تخت ندروآ دهاوخیم هفیرش

و یکیزیف ،یندب تاناکما کی .تسا نج نوچ ؟اچ بُخ .[3]«کُم اقم نم موقت نأ لبَق و بَک ی تآ انا لاق» :دیوگی م ،دیوگب دهاوخیم ار رتالاب تردق میرک نآرق یتقو دعب .دندادن اهناسنا هک دراد یچراخ

یاج «باتکلا نم» ربیع ّکُف [4]«لَیْلَیْ لَیْلَیْ دَت رَی نَأ لَیْلَیْ بَق و بَک ی تآ انا بُت کَیْلَیْلَیْ نَم لَیْلَیْ دَنع ی دِل هدارا تردق زا تخت ندروآ دیوگی م نآرق .تسا بللاج یلیخ .مراد دیکأت «ملع» هملک یور نم ،شدوخ نرق رد هک یدنه ضاترم لثم ،«دارالا ؤوق هل ناک نم» دیوگب هک تسا هنیزگ کی مه نیا .دوبن هگن روطچ دنیوگب رگا .تشاد هگن هدارا اب ار راطق یدنه ضاترم کی هک تسا فورعم متسیب .دوریم ن ،ورن میوگی م وا هب یتقو و تسا یوق ماهدارا منادیم نم .منادیم ن دیوگی م ؟یتشاد دنادیم ن یلو دراد یوق هدارا کی آفرص هک تسین روطنیا دنیوگی م نآرق اما .دنادیم ن ار شتیفیکی .دوب ملع ،دشیم نآ ببس هچ نآ هک تسا ابیز یلیخ .«باتکلا نم ملع» دیوگی م هک لب ،دوشیم هچ

ادج اهنآ نیب دیاب هک میراد ار هلحرم هس نیا ،یملع نیناوق و یژولونکت و تعنص لحارم رد اقاقتا .یملع نوناق نیا زا هدافتسا هار ینعی ؛تسا یژولونکت ،مود .تسا یملع نوناق تخانش ،لوا .مینک لثم .تسا مادقا ،تعنص .تسین مادقا و تسا ملع شدوخ یژولونکت .تسا نآ دندرک یتعنص ،موس و هدیمهف ار نوناق نیا .دوشیم دازآ یژرنا یلیخ یاهتسه شوچ رد هک تسا هدیمهف ار نیا رشب نآلا فارطا هب ار دوخ یشبنج یژرنا ،دیهدب راشف ار یزیچ کی رگا هک دیمهف رشب یتقو کی .تسا زاب معفد کی رگا دعب .دوشیم غاد دیهدب راشف ار هچ ره هک دوب یملع نوناق نیا .دوشیم غاد و دندیم .دش تسرد لاجخی و دندرک هدافتسا نف کی ناوئع هب نوناق نیا زا و دیمهف ار نیا .دوشیم درس دوش نوریب نآ یغاد ات مینکیم هدرشف ادتبا ار یزیچ کی ،تسا یروط نیا رگا بُخ هک دمآ ناشرکف هب

هچرد لهچ ریز هک دوشیم لاجخی یاهلاناکی نیمه هک دوش طسب بنم اتع فدیاضف کی رد دعب و دورب ار راک هار هکنی زا دعب .مینی راک هچ هک تسا نی تخانش و تسا راک هار نامه ،کینکت .دربیم مه .دزاسیم ار نآ و دنکی م مادقا ینعی ،دوشیم تعنص ،دروآ تسد هب

هن و دوب هدارا توق فرص هن ،وا هئاوتشپ ینعی .تشاد ملع وا هک دیامرفیم میرک نآرق اجنی رد هک میراد تیاور ود .دش شتبحصاً البق ؟دوب هچ ملع نی بْخ .تشاد ملع هکلب ،دوب وا ینج تقلخ و داتفه یهلا مظعا مسا دندومرف تررضح هک تسه تیاور کی .مینی راکف یلیخ اهنا عمج یور دیاب زا .تسا فرح تفه و تسیب مولع لک دندومرف تررضح هک تسه مه یرگی دیاور .تسا فرح هس ،فرح تفه و تسیب نآ زا فرح چنپ و تسیب .تسا هدمآ شفرح ود اهنت لاح هب ات مدآ تررضح نامز فرح ود هزات ،دوشب نامز نآ ات هچ ره ینعی .دیآیم نامز نآ رد هک تررضح کرابم روهظ نامز یارب هدام .تسا ملع

مک تشه و تسیب زا یکی تفه و تسیب ای؟ دندراد یطبر هچ تفه و تسیب نی اب داتفه نآ بْخ . . . . .هه هکنی ای ؟تسا رثأتسم و هدش هتشاد هگن متشه و تسیب هک ،دراد

رد فلا .دندنکیمن باسح فورح عزج ار فلا لامتحا .تسا فرح تشه و تسیب یبرع فورح :درگاش دادعا رد کی لثم .دراد یرگی شقن فورح

. . . . .دراد مه یرگی دلامتحا :داتسا

.دندراد ار نآش نیمه یربع فورح و دراد هباشم مه یدوهی فوصت رد نوچ :درگاش

.دنتسه ات ود و تسیب اهنا :داتسا

.دندنزیم یربع یابفلا دروم رد ،دش ضرع هک یفیصوت نیمه اب ار فرح نیمه یلو ،هلب :درگاش

.تسه هک میراد یاهدیدع دهاوش آرهاظ ،تسه هئاگ تشه و تسیب فورح عزج فلا هکنی رد :داتسا نآرق زا مالسلاهیلع نینمؤملاریما تررضح هک یتاجارختسا زا یکی :تسا نی اهنا نیرتمهم زا یکی هب بوسنم هک دندرک جارختسا ار عماج رفج لودج تررضح .دوب دص رد دص لودج دنداد ماجنا نامه هب عماج رفج لودج ماق .دینیبب هلماشلا رد .تسه مه نآ یطخ یاهباتک .تسا نینمؤملاریما نآ ،نئازخ یلاع یلیخ باتک نآ رد هیلعهللاناوضریقارن دمحا الم موحرم .تسا فرح تشه و تسیب ینیوکت شقن یتح و ،دندهیم شقن فلا هب هکنی رد لاح یا یلع .دندهیم دای ار ۲ ناوت هب ۲۸ زا ؟تسا ات تفه و تسیب ملع فورح ارچ اجنی رد هکنی اما .تسین دیدرت دروم ،دندهیم هس زا اهنت ،باسح ملع یساسا نوناق قبط هک تسا نی دراد تفه و تسیب هک یتایصوصخ اهنت لوا یاه لماع زا ،تفه و تسیب رد ینعی .تسا هس ناوت هب هس طقف ینعی .تسا هدش هتخاس دوب رطاخ نی هب متفگ هک مه ار ییاهنی .منادیمن نم هتبالا . . . هن و دراد تلخد ود هن .تسه هس هب و دیورب نآ لابندهب مه امش ات مهدب سپ امش رضحم ار اهنا ات ماهدینش یتوص طبض لثم هک تسا فیح .میوگب ار اهنی ات ماهدوب هطساو اهنت توص طبض کی ناوئعهب نم .دیسرب نآ یتسرد .مینکن رکذ هک

تررضح دیاش ،«باتکلا نم ملع» دیامرفیم هیآ .تسا ملع ،بللطم نی مامت هئاوتشپ لاح یا یلع ایرد هب تبسن هرطق کی لثم ،باتکلا ملع لک هب تبسن فصاً ملع دندومرف و دندروخ مه مسق .دشاب شدوخ یاج شیاهتبح ،دوب یاهزادنا هچ رد وا ملع هکنی الاح .دروآ ار نی و تشاد یملع وا .تسا

هاگن دعب هتفه یارب ات منکیم ضرع ار نی ؟دردان ای دراد دصق تابری نی ایآ ؟دوب هچ ام لاؤس بْخ هدوب نی شدوصقم هدروآ ار ینیچ قاتا هک یسک .ینیچ قاتا مان هب هدش حرطم یاهلأسم کی .دینک نوچ .دراد دصق هک دیوگن دوخ یب .دردان دصق .دراد دصق تابری دیوگب تسین نکمم دیوگب هک

الاح .میسریمن دصق هب لاتیحی دیاهنیشام یاضف رد ام و تسایوق شوه هب طوبرم دصق اب ناشراک و رس هک کلوبمیس و یتابساحم لاتیحی دصوصخه ب ؛دنامب دعب لسن یاهنیشام هیال ود هک تسایبصع یاههکبش و دنویپ اب ناشراک و رس هک ییاهنیشام هن ،تسایاهدامن تابثا هنوگچ و تسیچی نیچ قاتامینیبب ال عف .منکی مضرع ادعب ار اهنآ هک ،دنه دیملیکشت دراد فیعض شوه اهنت و درادن یوق شوه یانعم هب دصق .تسین دصق ،تابرنیا دوجو رد هک هدرک

نیملاعلا بر هلال دمحللو

---

[1] (ص: 437) بی رع ت/قه ی ب خیرات

[2] 506 ص ، ج2، ةعی ش ل ل نای عأ

[3] ۳۹ ل م ن ل ا

[4] ۴۰ ن ام ه